

Markáætlun á sviði vísinda og tækni

Endurskoðunarskýrsla fyrir 2016

Efnisyfirlit

1	Inngangur	2
2	Niðurstöður og ábendingar	3
3	Fjárheimildir og rekstur	4
	3.1 Fjárheimildir	4
	3.2 Rekstraráætlun.....	4
	3.3 Niðurstaða.....	4
4	Innra eftirlit.....	5
	4.1 Inngangur	5
	4.2 Umfjöllun	5
	4.3 Niðurstaða.....	5
5	Fylgni við lög og reglur.....	6
	5.1 Inngangur	6
	5.2 Styrkir	6
	5.3 Niðurstaða.....	6
6	Endurskoðun rekstrarliða	7
	6.1 Sértekjur.....	7
	6.2 Rekstrargjöld	7
	6.3 Styrkir	7
	6.4 Niðurstaða.....	7
7	Endurskoðun efnahagsliða	8
	7.1 Eignir	8
	7.1.1 Ríkissjóður.....	8
	7.1.2 Handbært fé.....	8
	7.2 Eigið fé og skuldir	8
	7.2.1 Höfuðstóll	8
	7.2.2 Ógreiddir samþykktir styrkir	9
	7.2.3 Viðskiptaskuldir.....	9
	7.3 Niðurstaða.....	9
8	Önnur atriði	10
	8.1 Lögfræðibréf	10
	8.2 Óhæðisyfirlýsing.....	10
	8.3 Umfang endurskoðunar, yfirlýsing.....	10

1 Inngangur

Ríkisendurskoðun hefur lokið endurskoðun ársreiknings Markáætlunar á sviði vísinda og tækni, fjárlagaliðar 02-235 fyrir árið 2016.

Ársreikningurinn er byggður á bókhaldi fjárlagaliðarins og öðrum upplýsingum stjórnenda. Ríkisendurskoðun vekur athygli á því að stjórnendur fjárlagaliðarins eru ábyrgir fyrir gerð og framsetningu reikningsskila og jafnframt ábyrgir gagnvart notendum reikningsskilanna. Þetta felur meðal annars í sér að bókhald og fjárhagslegt eftirlit sé fullnægjandi, að réttum reikningsskilareglum sé fylgt og að viðeigandi innra eftirlit hafi verið innleitt og skjalfest.

Endurskoðað var á grundvelli alþjóðlegra staðla um opinbera endurskoðun. Byggt er á skipulögðu ferli aðgerða og faglegu mati sem miðar að því að staðfesta fjárhæðir og aðrar upplýsingar í ársreikningnum. Endurskoðunin fól meðal annars í sér áhættugreiningu og áhættumat ásamt almennum greiningaraðferðum og úrtakskönnunum og athugunum á gögnum til að sannreyna fjárhæðir og aðrar upplýsingar sem fram koma í ársreikningnum.

Í samræmi við 5. grein laga nr. 46/2016 um ríkisendurskoðanda og endurskoðun ríkisreikninga tók endurskoðunin mið af eftirfarandi:

- ✓ Að reikningsskil gefi glögga mynd af rekstri, fjárhagslegri stöðu og breytingu á henni á árinu í samræmi við settar reikningsskilareglur fyrir opinbera aðila.
- ✓ Að kanna innra eftirlit og hvort það tryggir viðunandi árangur.
- ✓ Að rekstur og umsvif séu í samræmi við heimildir fjárlaga, fjáraukalaga og annarra laga, lögmæt fyrirmæli, samninga og starfsvenjur þar sem það á við.

Ársreikningur fjárlagaliðarins Markáætlun á sviði vísinda og tækni var síðast endurskoðaður 2014 vegna ársins 2013.

2 Niðurstöður og ábendingar

Endurskoðun ársreiknings fjárlagaliðarins Markáætlun á sviði vísinda og tækni (Markáætlun) fyrir árið 2016 var í meginatriðum án athugasemda og ekki verður annað séð en að fylgt sé þeim lögum og reglugerðum, sem almennt gilda um fjárreiður og bókhald. Eftirfarandi ábending er þó sett fram í framhaldi af endurskoðun ársins 2016:

1. Viðskiptareikningur við Rannsóknamiðstöð Íslands

Ríkisendurskoðun bendir á að bæta má gagnsæi um fjárreiður Markáætlunar ef bankareikningur sjóðsins verður notaður fyrir framlög ríkissjóðs til sjóðsins og greiðslur styrkja og annars kostnaðar í stað viðskiptafærslu hjá Rannsóknamiðstöð Íslands.

3 Fjárheimildir og rekstur

3.1 Fjárheimildir

Fjárveitingar samkvæmt fjárlögum ársins 2016 til Markáætlunar námu 192,5 m.kr. Engar breytingar voru gerðar á fjárveitingum ársins frá fjárlögum. Gjöld að frádregnum sértekjum námu samtals 160,0 m.kr. og voru því samtals 32,5 m.kr. lægri en fjárheimildir ársins. Tilfærslur á árinu eru vegna greiddra styrkja Markáætlunar samkvæmt samningum.

Eftirfarandi tafla sýnir samanburð á fjárheimildum og rekstri á árinu 2016:

Í þús. kr.	Fjárlög 2016	Fjárheimild 2016	Rekstur 2016	Frávik 2016	Rekstur 2015
Sértekjur	-15.000	-15.000	-26	-14.974	-458
Önnur rekstrargjöld	0	0	5	-5	92
Tilfærslur	207.500	207.500	160.000	47.500	35.348
Samtals	192.500	192.500	159.979	32.521	34.981

3.2 Rekstraráætlun

Ráðuneytið hefur ekki farið fram á að rekstraráætlun frá Markáætlun sé skráð í fjárhagskerfi ríkisins. Ríkisendurskoðun leggur til að svo sé gert, að vandað sé til áætlanagerðar og að reglulega sé fylgst með því hvort gjöld og tekjur séu í samræmi við rekstraráætlun ársins.

3.3 Niðurstaða

Á árinu 2016 var rekstur Markáætlunar 32,5 m.kr. innan fjárheimilda. Höfuðstóll hækkaði milli ára um það sem nam tekjuafgangi ársins. Rekstraráætlanir eru sendar til ráðuneytisins sem gerir ekki kröfu til þess að áætlun sé skráð í fjárhagskerfi ríkisins. Ríkisendurskoðun leggur til að það sé gert.

4 Innra eftirlit

4.1 Inngangur

Forstöðumaður Rannsóknamiðstöðvar Íslands (Rannís) ber ábyrgð á framkvæmd innra eftirlits hjá fjárlagaliðnum. Innra eftirlit felur í sér þær reglubundnu aðgerðir og ráðstafanir sem hlutaðeigandi aðili gerir til að stuðla að hagkvæmni rekstrar, öryggi fjármuna, áreiðanleika upplýsinga og almennt að því að markmiðum starfseminnar verði náð og fylgt sé lögum og reglum.

Ríkisendurskoðun ber skv. lögum að kanna innra eftirlit og meta hvort það tryggir viðeigandi árangur.

4.2 Umfjöllun

Samkvæmt 1. tl. 12. gr. laga nr. 3/2003 um opinberan stuðning við vísindarannsóknir, fer Rannsóknamiðstöð Íslands með umsýslu um fjárreiður og bókhald fyrir Markáætlun. Bókhald er fært í Navision fjárhagsbókhaldskerfi en niðurstöður bókhalds eru uppfærðar í fjárhagsbókhald ríkisins. Fjárslá ríkisins annast greiðslu fjárframlaga úr ríkissjóði í samræmi við fjárheimildir.

Markáætlun er skráð til heimilis að Laugavegi 13 en er í raun staðsett á sama lögheimili og Rannsóknamiðstöð Íslands að Borgartúni 30 í Reykjavík.

Athugun á innra eftirliti takmarkaðist að þessu sinni við tekjur Markáætlunar og afgreiðslu styrkja. Eftirtalin atriði stuðla helst að innra eftirliti og annarri reglu á bókhaldi og fjármálum Markáætlunar um vísindi og tækni:

- Endanleg ákvörðun um úthlutun styrkja er tekin af stjórn Markáætlunar.
- Afgreiðsla umsókna er skráð í fundargerðir.
- Gjaldkeri Rannís greiðir styrki eftir samningum við viðkomandi styrkþega.

4.3 Niðurstaða

Endurskoðun á virkni innra eftirlits hjá Markáætlun á sviði vísinda og tækni varðandi fjármál og bókhald var án athugasemda og er aðgreining starfa fyrir hendi að því er varðar bókhald og fjármál hjá Rannsóknamiðstöð Íslands. Lagfæra þarf skráningu í þjóðskrá en samkvæmt upplýsingum frá Rannsóknamiðstöð Íslands er Markáætlun með kt. 470599-3169, sem skráð er í þjóðskrá sem Rannsóknir/þróun í upplýs./umhv. og skráð til heimilis að Laugavegi 13, þrátt fyrir að heiti fjárlagaliðarins sé annað og með aðsetur hjá Rannsóknamiðstöð Íslands að Borgartúni 30.

5 Fylgni við lög og reglur

5.1 Inngangur

Fjárhagsendurskoðun tekur mið af því hvort rekstur fjárlagaliðar hafi verið í samræmi við heimildir fjárlaga, fjárukalaga og annarra laga, lögmæt fyrirmæli, samninga og þar sem það á við. Fjallað er sérstaklega um fjárheimildir og rekstraráætlun í kafla 3.

5.2 Styrkir

Tilgangur Markáætlunar á sviði vísinda og tækni er veiting styrkja til tiltekinna verkefna. Farið var yfir verklag við úthlutun styrkja og ekkert benti til annars en að verklag við úthlutun styrkja væri í samræmi við reglur þar um. Sérstakir samningar eru gerðir um hverja styrkveitingu, þeir undirritaðir af styrkþega og þeim sem úthluta styrkjum. Fjárheimildir voru til staðar við veitingu styrkjanna.

5.3 Niðurstaða

Ekki verður séð annað en að við bókhald fjárlagaliðarins Markáætlun á sviði vísinda og tækni sé fylgt lögum og reglum sem almennt gilda um bókhald ríkisstofnana og fjárlagaliða í A-hluta fjárlaga.

6 Endurskoðun rekstrarliða

Farið var yfir helstu rekstrarliði og þeir greindir með tilliti til breytinga milli ára og leitað skýringa þar sem þótti þörf.

6.1 Sértekjur

Sértekjur Markáætlunar eru eingöngu vextir af bankainnstæðum.

6.2 Rekstrargjöld

Helsti útgjaldaliður Markáætlunar eru styrkveitingar. Veittir styrkir námu 160,0 m.kr. Önnur rekstrargjöld ársins voru eingöngu fjármagnstekjuskattur af vaxtatekjum.

6.3 Styrkir

Við endurskoðun var úthlutun Markáætlunar borin saman við gjaldfærða samninga og eftirstöðvar. Styrkveitingar á árinu 2016 námu 160,0 m.kr. samanborið við 35,3 m.kr. árið áður og hækkuðu þannig um 124,7 m.kr. á milli ára. Farið var yfir verklagsreglur um samþykki styrkja, úthlutun og afgreiðslu þeirra. Ekki komu fram athugasemdir við framangreind atriði.

6.4 Niðurstaða

Ríkisendurskoðun gerir ekki athugasemdir við afgreiðslu styrkja.

7 Endurskoðun efnahagsliða

Í árslok 2016 námu eignir Markáætlunar á sviði vísinda og tækni 505,9 m.kr., skuldir 74,3 m.kr. og eigið fé var 431,6 m.kr.

Í þús.kr.	2016	2015	Breyting
Eignir:			
Inneign hjá ríkissjóði	505.000	405.500	99.500
Handbært fé	903	883	21
Eignir alls	505.903	406.383	99.521
Eigið fé og skuldir:			
Höfuðstóll	431.555	399.035	32.521
Ógreiddir samþykktir styrkir	74.000	7.000	67.000
Viðskiptaskuldir	348	348	0
Eigið fé og skuldir alls	505.903	406.383	99.521

7.1 Eignir

7.1.1 Ríkissjóður

Í efnahagsreikningi er gerð sérstök grein fyrir greiðslustöðu gagnvart ríkissjóði. Í árslok 2016 átti Markáætlun 505,0 m.kr. inneign á viðskiptareikningi við ríkissjóð miðað við 405,5 m.kr. í lok fyrra árs.

7.1.2 Handbært fé

Handbært fé samanstendur af innstæðum á einum bankareikningi. Farið var yfir afstemmingar bankareiknings og var staða í samræmi við bankayfirlit. Styrkir eru ekki greiddir út af bankareikningi Markáætlunar heldur í gegnum millifærslur milli Markáætlunarinnar og Rannsóknamiðstöðvar Íslands sem gengur frá greiðslum.

7.2 Eigið fé og skuldir

7.2.1 Höfuðstóll

Skilgreining á framlagi ríkissjóðs og færsluaðferð leiðir það af sér að höfuðstóll fjárlagaliðarins sýnir uppsafnaðan rekstrarafgang gagnvart fjárlögum og fjárheimildum. Í lok ársins 2016 sýndi höfuðstóllinn að uppsafnaður tekjuafgangur var um 431,3 m.kr. og hafði staðan batnað um 32,5 m.kr. frá árinu á undan eða sem nemur tekjuafgangi ársins.

7.2.2 Ógreiddir samþykktir styrkir

Styrkir vegna ákveðinna verkefna eru greiddir út samkvæmt ákvæðum í samningum um skil á áfanga- og lokaskýrslum um framvindu og lok verkefna. Í ákveðnum tilfellum er veittur tiltekinn frestur á skýrsluskilum og samsvarandi frestur á greiðslu styrks.

7.2.3 Viðskiptaskuldir

Viðskiptaskuld að fjárhæð 347.847 kr. er einungis skuld Markáætlunar við Rannís. Ríkisendurskoðun bendir á að staða á milli Markáætlunar og Rannís sem er frá árinu 2015 verði gerð upp.

7.3 Niðurstaða

Ríkisendurskoðun mælist til að framlög ríkissjóðs til Markáætlunar verði lögð inn á bankareikning Markáætlunar í stað þess að vera greidd inn á bankareikning Rannsóknamiðstöðvar Íslands. Þá bendir Ríkisendurskoðun á að gera þarf upp viðskiptaskuld við Rannsóknamiðstöð Íslands frá 2015 að fjárhæð 347.847 kr.

8 Önnur atriði

8.1 Lögfræðibréf

Ekki var óskað sérstaklega eftir lögfræðibréfi, þar sem ekki kom fram lögfræðikostnaður í bókhaldi stofnunarinnar árið 2016 og samkvæmt upplýsingum forstöðumanns Rannsóknamiðstöðvar Íslands voru engin málaferli í gangi varðandi stofnunina.

8.2 Óhæðisyfirlýsing

Fyrir liggja undirritaðar óhæðisyfirlýsingar þeirra endurskoðenda Ríkisendurskoðunar sem sáu um endurskoðun hjá Markáætlun á sviði vísinda og tækni, dags. 28. nóvember 2017.

8.3 Umfang endurskoðunar, yfirlýsing

Yfirlýsing um umfang endurskoðunar hjá Markáætlun á sviði vísinda og tækni var undirrituð af ríkisendurskoðanda og forstöðumanni Rannsóknamiðstöðvar Íslands 28. nóvember 2017.

Í yfirlýsingunni er gerð grein fyrir ábyrgð og hlutverki hvors aðila varðandi reikningskil Markáætlunar á sviði vísinda og tækni.

Ríkisendurskoðun – Bríetartúni 7
Pósthólf 5350 – 125 Reykjavík
Sími 569-7100
postur@rikisend.is – www.rikisendurskodun.is